

2346

2346

Inu. A. 34.755

269584

Biblioteca „LUMEN“ No. 24

EDGAR POE

~~57537~~

Inu. 2346.

Moartea Roşie

Cei opt Orangutani

104

CORBUL

— Traducere de A. LUCA —

3806.

820(73) - 32 = 59

Editura „LUMEN“ Bucuresti

20, STRADA MAVROGHENI, 20

1961

953
BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI
COTA 2346

RC 230.103

REPRODUCEREA INTERZISĂ

B.C.U. Bucuresti

C3806

MOARTEA ROȘIE

Moartea roșie pustia de mult ținutul. Nici odată vre-o ciumă nu fusese atât de fatală și atât de inspăimântătoare.

Tributul era sânge, numai sânge, roșul și spaima sângelui. Mai întâi dureri grozave, ameteți fără veste, apoi picuri de sânge din toți porii corpului și—în urmă, trăsnirea celui bolnav. Pete roșii pe corp și mai ales pe obraz, făceau ca nenorocitele victime să fie izgonite din mijlocul oamenilor și părăsite fără ajutor și compătimire.

Ivirea boalei, mersul ei și rezultatul fatal erau chestie de o jumătate de ceas.

Singur prințul Prospero nu 'și perduse cum-pătul: era fericit și cutezător și priceput. Cind ținutul fu pe jumătate pustii, prințul își adună o mie de prieteni, toți teferi și inimoși, aleși printre oștenii și damele curței și se adăposti cu dânșii în fundul unui castel bine întărit. Era

o clădire vastă și măreață, o creațiune a prințului, de un gust ciudat, dăr grandios. Un zid gros și înalt o înconjura din toate părțile. Zidul avea porți de fer. Curtenii, odată intrați, ca atârarnă lacăte grele și traseră toate zăvoarele. Se încuiară astfel pentru a împedeca din afară, năvălirea celor desnădăjduți și a opri eșirea vreunuia dinăuntru. Castelul era prevăzut cu de toate. Curtenii puteau rămîne înăuntru fără nici o grijă, fără nici o teamă. Cei de afară să și poarte singuri de grijă! Ar fi fost o nebunie pentru ori care de a fi trist și îngândurat. Prințul îngrijise de tot soiul de petreceri. Erau acolo bufoni, actori, dăntuitori, musicanți, era tot ce-i plăcut și frumos, era și vin. Inăuntru, toate aceste lucruri frumoase — și siguranța; afară. *Moartea roșie*

Pe la sfârșitul lunei a cincea, ori a șasea de la retrăgerea lor în castel, în vreme ce boala băntuia afară mai cu turbare, prințul Prospero dădu prietenilor săi un bal mascat de o măreție fără seamăn.

Petrecerea fu nemaipomenit de strălucitoare.

Dar mai întâi, să vă descriu saloanele în care s'a dat balul. Erau șapte, odăi împărătești! În toate palatele saloanele compun de obicei un lung șir cu perspective lungi și drepte în așa chip că, dacă toate ușile sunt larg deschise, privirea poate să pătrundă fără nici o stavilă prin toate saloanele până la cel mai din capăt. Aici însă era cu totul altfel.

după cum și era de așteptat din partea unui prinț cu gusturi atât de bizare. Sălile acestui castel erau așa de neregulat aranjate, că ochiului îi era cu neputință să cuprindă dintr' o singură privire mai mult ca un singur salon. La fiecare 30 sau 40 de coți era o cotitură neașteptată și din fiecare colț o nouă priveliște. La dreapta și la stânga, în mijlocul fiecărui zid, era câte o fereastră naltă și îngustă, în stil gotic și ferestrele dădeau în niște coridoare închise ce înconjurau toate saloanele. Giamurile de la fiecare fereastră erau de aceeași culoare cu îmbrăcămintea și împodobirea fiecărui salon.

Cel din spre răsărit, de pildă, fiind albastru, giamurile erau și ele albastre. Al doilea salon era așternut și împodobit cu roșu purpuriu și geamurile erau purpurii. Al treilea era verde peste tot, geamurile erau și ele verzi. Al patrulea era portocaliu, portocalii și geamurile, al cincilea alb, al șaselea violet. Cel de al șaptelea salon era peste tot învelit în negru; plafonul și pereții erau așternuți cu catifele negre, cari cădeau în lungi draperii negre și grele peste covorul de aceeași stofă și culoare. Numai în salonul acesta, dar numai în acesta, culoarea giamurilor nu era la fel cu cea a draperiilor. Giamurile erau aci stacojii — de un roșu aprins ca sângele.

In nici unul din aceste șapte saloane, toate

încărcate cu fel de fel de măreții de podoabe, o risipă de aur și de pietre, în nici unul nu era vre-o lampă sau vre-un candelabru. Nici lămpi, nici lumânări, nici o lumină de felul acestora.

Dar în coridoarele cari le înconjurau, tocmai în fața fiecăreiferestre se înălța câte un mare tripet pe care ardea un jeratec viu și strălucitor, ale cărui raze, trecând prin geamurile colorate, înecău salonul cu lumini orbitoare. În chipul acesta se producea o mulțime de aspecte scilpitoare și fantastice. În salonul din spre apus, în sala neagră, lumina jeratecului care tremura pe ștofele negre printre geamurile sângeroase, era înspăimântător de sinistră și dădea fețelor nesocotiților cari intrau, o înfățișare atât de ciudată că mulți dansatori nici n'aveau curajul să pună piciorul în acea sală magică.

Tot în sala aceasta, pe peretele din spre apus era atârnat un orologiu uriaș de abanos. Pendula se legăna cu un tic tac surd, greoiu, monoton, iar când acul minutarului înconjură cadranul de jur împrejur și trebuia să bată ceasurile, isbucnea din plămâni de bronz ai mașinei un sunet clar, răsunător, adânc și melodios, dar cu un ton atât de ciudat și atât de puternic, că la fiecare ceas musicanții erau nevoiți să se oprească pentru a asculta musica orologiului; valsatorii își curmau atunci jocul, o turburare momentană cuprindea

pe toți și cât timp vibra orologiul se putea observa că tinerii cei mai zburdalnici îngălbeneau, iar bătrânii și cei mai așezați își treceau mâna peste frunte, cuprinși ca de gânduri și visuri turburătoare. Dar când ecoul se topea de tot, o ușoară veselie se răspândea, musicanții se uitau unii la alții și zâmbeau de nervii lor, de nebunia ce-i cuprinsese și și șopteau că la al doilea sunet nu vor mai fi emoționați — apoi, după trecerea celor 60 de minute cari cuprind cele 360 de secunde ale orei dispărute, începea din nou cântecul orologiu-lui fatal și se ivea aceeași turburare, aceleași fioruri, aceleași reverii.

Cu toate acestea, orgia era veselă și măreață. Gusturile prințului erau cu totul deosebite. A avea ochiul sigur în ce privește culorile și efectele lor. Nu-i plăcea buna-cuviință banală a modei. Ideile sale erau îndrăznețe și sălbatice și plăsmuirile lui străluceau de o splendoare barbară. Mulți l-ar fi luat drept nebun. Curtenii însă simțeau prea bine că nu e. Dar trebuia să-l auzi, să-l vezi, să-l atingi pentru a te incredința că nu-i.

Cu prilejul acestei serbări, prințul însuși, conduse în cea mai mare parte lucrările de decorațiune în cele șapte saloane și toate măștile și deghizările erau după gustul său personal. Nu mai incapa îndoială că erau plăsmuiri caraghioase. Era ceva amestec, scântelietor. O învălmășeală, un amestec de picant de figuri capricioase, absurd îmbrăcate, cu a-

pucături necuviincioase ; fanteșii monstruoase ca nebunia : era o amestecătură de frumos, de desfrânat, de bizar, de teribil și de desgustător. Scurt, era ca o îngrămădeală de visuri ce se revărsau în cele șapte saloane. Și aceste visuri se strâmbau și se răsuceau în toate felurile, luând culoarea saloanelor : ai fi zis că ele execută ariile cu picieorele, iar musica ciudată a orchestrei nu era de cât ecoul pașilor lor.

Și, din timp în timp, se auzea sunând din sala neagră, orologiul de abanos. Și atunci, pentru o clipă, totul se oprea, totul tăcea, afară de glasul orologiului. Visurile îngrețtau, incremente în poziția și gesturile lor. Dar ecoul bătăilor încetează—n'au ținut de cât o clipă și abia dispărute, o veselie ușoară și greu stăpânită se revarsă peste tot. Și musica se umflă din nou și visele reinvie și se răsucesc în toate părțile mai vesele ca nici odată, reflectând culorile gîmurilor prin cari pătrund luminile jăratecului. Dar în camera din fund, din spre vest, nici o mască nu cutează acum să intre, căci noaptea înaintează și o lumină și mai roșie năvălește acum printre geamurile de culoarea sângelui și negrul draperiilor funebre e înspăimântător și nesocotitului care pune piciorul pe covorul funebru, orologiul de abanos îi trimite sunete mai grele, de o energie mai solemnă, de cât acelea cari lovesc auzul măștilor ce se învârtesc în nepăsarea de-

părtată a celorlalte saloane. Aci, furnică lumea și inima vieții bate înfrigurată. Și vârtejul și ameteala serbărei erau în toiul lor când iată că orologiul sună miezul nopții. Atunci, după cum am mai spus, muzica se opri; învârtirea valsatorilor se curmă; se răspândi peste tot, ca și odinioară, o neliniște turburătoare și nimeni nu mișca. Dar, limba orologiului avea să bată acum de douăsprezece ori, astfel că se prea poate ca acum, mai multe gânduri să se fi strecurat în creierul celor ce cugetau prin mulțimea ce se desfăta. Și poate că din pricina aceasta mulți din ei, mai înainte ca ultimul ecou al celui din urmă sunet să se fi stins, să fi avut timpul să zărească o mască pe care nimeni n'o văzuse până atunci. Știrea aceasta răspândindu-se în șoapte, se ridicară de pretutindeni freamăte și murmure de mirare, de desaprobară și în sfârșit de teamă, de groază și de desgust.

Într'o adunare de fantome, așa cum am descris-o, trebuia, fără îndoială, o apariție cu totul extraordinară pentru a pricinui o astfel de impresie. Destrăbălarea carnavalului din noaptea ceia, era, adevărat, cam peste margini, dar personagiul de care e vorba, întrecuse orice nebunie și depășise toate marginile bune-cuviințe impusă de prinț.

În inimile celor mai nepăsători sunt coarde cari nu se lasă a fi atinse fără a fi adânc turburate. Chiar la cei mai desfrânați, la acei pen-

tru cari viața și moartea sunt de o potrivă o jucărie, sunt lucruri cu cari nu poți glumi. Toată adunarea părea atunci că simte adânc prostul gust și necuviința purtării și a costumului celui strein.

Personagiul era înalt și slab, înfășurat în un giulgiu din cap până în picioare. Masca ce ascundea obrazul înfățișa atât de bine chipul unui cadavru înțepenit, că analiza cea mai minuțioasă cu greu ar fi putut descoperi deghisarea. Și totuși, toți acești nebuni veseli, ar fi putut răbda poate, dacă nu și incuviința această glumă urâtă, dar masca își însușise întocmai figura *Morții Roșii*. Vestmântul ei era mînjit cu sânge—și fruntea-i largă ca și toate trăsăturile feței erau pline cu înspăimântătoare stropituri stacojii.

Când ochii prințului Prospero dădură peste chipul acestui spectru—care cu mișcări încete, solemne și mîndre, ca pentru a și susține mai bine rolul, se plimba de colo până colo printre dansatori,—el fu cuprins de spasmurile și fiorii spaimei și a desgustului. O clipă după aceea, fruntea prințului se înroși de mânie:

— Cine îndrăznește, întrebă el cu voce răgușită, pe curtenii din jurul lui, cine îndrăznește să ne insulte cu această ironie de blestem? Puneți mâna pe el și smulgeți-i masca, ca să știm pe cine vom avea să spînzurăm mâine la răsăritul soarelui.

Prințul se afla în camera de est, camera al-

bastră, când pronunță aceste cuvinte. Ele răsunară puternic și lămurite printre cele șapte saloane, — căci prințul era poruncitor și robust, iar musica se oprise la un semn al mâinei sale.

Prințul se găsea în camera albastră în mijlocul unui grup de curteni palizi. La început, în timp ce vorbea, se făcuse printre curteni o ușoară mișcare înainte în direcția celui strein care, o clipă, se afla aproape în mâinele lor, dar mai apoi, cu pași hotărâți și majestuoși, se apropie din ce în ce mai mult de prinț. În urma spaimei nedeslușite pe care îndrăzneala nesocotită a măștei inspirase tuturor, nimeni nu mai cuteza să pună mâna pe ea; văzând că nici o piedică n'o mai oprea, masca trecu pe lângă prinț și în timp ce mulțimea de curteni, ca sub ascultarea unei singure porniri, se dădea mereu îndărăt, în spre pereți, masca își continuă drumul fără șovăire, cu aceiași pași solemni și măsurăți, din camera albastră în cea purpurie, din camera purpurie în cea verde — din aceasta în cea albă și de aici în cea violetă, fără ca vreunul să facă vre o mișcare pentru a o opri. Atunci numai, prințul Prospero, înfuriat și rușinat de lașitatea sa de o clipă, se repezi ca un fulger prin cele șase camere, fără ca cine-va să 'l fi însoțit, căci o groază de moarte îi cuprinsese pe toți. În vârti un pumnal în mână și se apropie înfuriat la câțiva pași de fantoma care se dădea mereu îndărăt. De odată masca, ajunsă în fun-

dul salonului negru, se întoarse brusc în fața celui ce o urmărea.

Un țipăt ascuțit și pumnalul alunecă fulgerând pe covorul negru peste care o clipă în urmă căzu mort prințul Prospero.

Atunci, cu ael curaj suprem al desnădejdei, mulțimea de măști năvăli dintr'odată în camera neagră și apucând pe necunoscut care stetea ca o statuie, drept și nemișcat în umbra orologiului de abanos, îl acoperiră cu mii de lovituri de pumnal. Dar o spaimă fără nume îi cuprinse când văzură că sub masca și lînțoliul pe care-l străpunseră cu atâta furie nu se afla nimeni.

Recunoscură atunci prezența *Morței Roșii*. Se furișase noaptea ca un hoț. Și toți oaspeții căzură unul câte unul în sălile orgiei inecată de o rouă sângeroasă și fiecare muri în poziția disperată a căderii sale.

Și viața orologiului de abanos încetă odată cu aceia a celui din urmă oaspe. Și flacăra jăratecului se stinse. Și întunericul și ruina și *Moartea Roșie* își așezară peste tot stăpînirea lor nemărginită.

Cei opt Orangutani

N'am văzut în viața mea un om mai vesel și mai pornit spre glume ca acest de treabă rege. Nu se ținea de cât de posne și ghiduși. Oricine știa să spună o istorie caraghioasă și bine spusă, era sigur de dragostea regelui. De aceia și cei șapte miniștrii erau toți vestiți prin talentul lor de farsori. Erau toți croiți după calapodul regal: grași, voinici, cu aplicare spre ghiduși. Nici odată n'am putut pricepe lămurit dacă posnele îngrașă pe oameni, ori dacă în grăsimea lor este ceva care predispoze la năzbătii; dar sigur este că un ghidus slab se poate numi *rara avis in terris*.

În cât privește finețele, sau *umbrele* spiritului, cum le zicea el însuși, regele nu le prea ținea în seamă. Avea o admirație specială pentru glumele *largi* și le mistuia ori cât de *lungi* ar fi fost. Delicatesele îl plectiseau. În literatură i-ar fi plăcut mai mult *Rabelais*, de cât *Vol-*

taire. Ghidușiile în acțiune aveau la el mai multă trecere de cât glumele în vorbe.

La epoca când se petrece această povestire, bufonii de meserie nu eșiseră încă din modă la curțile regești. Multe din *puterile* mari europene își mai păstrau încă pe *nebunii* lor: niște nenorociți, unși pe față, cu chivere cu clopoței și cari trebuiau să fie întotdeauna gata la glume și ghiduși în schimbul fărâmăturilor ce cădeau de la masa regelui. Regele *nostru*, firește, avea și el nebunul lui. Adevărul e că avea mare nevoie de nebunia cuiva pentru a precumpăni greutatea înțelepciunii celor șapte deștepți cari îi slujeau de miniștri — ca să numai vorbim de înțelepciunea lui însuși.

Totuși, nebunul lui, ghidușul său de meserie, nu era numai nebun. Meritul acestuia era întreit, prin faptul că mai era și schiop și pitic. Pe vremea ceia, piticii erau tot așa de căutați la curți ca și nebunii; mulți monarhi n'ar fi fost în stare să 'și petreacă timpul (și timpul e mult mai lung la curte — ca nicăiri) fără un ghiduș care să-i facă să răză și fără un pitic de care să răză. Dar, după cum am mai spus-o, toți acești ghiduși, în 99 de casuri din o sută, sunt grași, rotunzi și grei — astfel că era pentru regele nostru o mare mândrie de a avea în Hop-Frog — acesta era numele nebunului — o întreită comoară într'o singură persoană.

Numele de *Hop-Frog* nu era, bine înțeles,

acela pe care i-l dăduse naşul la botez, ci miniştrii, în bună înţelegere i-au ales acest nume, din cauza neputinţei lui de a umbla ca ceilalţi oameni ¹⁾).

Intr'adevăr, Hop-Frog nu putea să facă un pas de cât cu sărituri de broască, lucru care îl amuza pe rege — nevoie mare!

Dar, deşi Hop-Frog, din cauza picioarelor lui sucite nu putea umbla de cât cu foarte mare greutate, natura însă ca pentru a-l răsplăti, îi înzestrase braţele cu muşchi de o putere viitoare. Aceasta îl făcu să se poată căţara de arbori sau fringhii, cu o uşurinţă şi îndemănare de necrezut.

Când se suia pe vre-un arbore, semăna mai mult a veveriţă ori a maimuţă de cât a broască.

Nu ştiu anume din ce ţară era Hop-Frog. Era cu siguranţă din vre-un ținut depărtat şi barbar, de care nimeni n'a auzit vorbindu-se — la o mare depărtare de curtea regelui nostru. Hop-Frog şi o fată tânără, mai puţin pitică de cât dânsul — dar foarte frumoasă şi o excelentă dansatoare — fuseseră răpiţi dela căminile lor şi trimişi dar regelui din partea unuia din generalii săi biruitori.

În asemenea împrejurări, nu e de mirare că o strânsă prietenie se legă între aceşti doi nenorociţi captivi. Hop-Frog, care, cu toate ghiduşiile sale, era totuşi nepopular, nu putea

1). În englezeşte, *Hop* înseamnă a sări şi *Frog* broască.

să-i fie de mare ajutor Tripetei; ea însă, din cauza drăgălășeniei și frumuseței, era de toți admirată și iubită; avea deci multă trecere de care se folosi la orice prilej pentru a veni în ajutorul iubitului ei Hop-Frog.

Intr'o zi, nu mi mai aduc aminte cu ce prilej solemn, regele hotărâ să dea un bal mascat. De câte ori trebuia să aibă loc la curte un asemenea bal sau oricare altă serbare, talentele lui Hop-Frog și ale Tripetei erau puse la contribuție.

Hop-Frog mai cu seamă era atât de dibaci în a născoci tot felul de împodobiri și de deghisări pentru balurile mascate, că nimic nu se putea face fără ajutorul lui.

Sosise seara hotărâtă pentru bal. O sală splendidă fusese decorată sub ochii Tripetei, cu toată măestria posibilă pentru a face serbarea cât mai strălucitoare. Toată curtea avea frigiderele așteptării.

Fiecare își avea costumul și rolul său, unii și le pregătiră cu o săptămână, ba chiar cu o lună mai înainte—toți erau pregătiți—singur regele și miniștrii săi, nu știau încă ce hotărâre să ia. Pentru ce oare? Nu știu—nu mai de n'ar fi fost și aceasta o glumă. Fără îndoială le veneau greu ideile, din cauza grăsimii lor. Ori cum o fi fost însă, timpul fugea și ca ultimă scăpare chemară pe Tripetta și pe Hop-Frog.

Când cei doi pitici se înfățișară regelui, ei

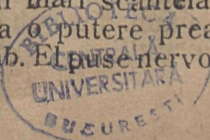
il găsiră sorbind regește vinul împreună cu cei șapte miniștri ai săi ; cu toate acestea monarcul părea foarte indispus. El știa că Hop-Frog are groază de vin, căci vinul îl făcea pe bufon, furios, ceia ce nu-i tocmai plăcut. Dar regelui îi plăceau glumele și încercă să-l silească să bea sau, — după vorba regelui — să *fie vesel*.

— Apropie-te, Hop-Frog, îi zise el când ghiđușul și cu prietena lui intrară în odaie ; apropie-te și golește cupa aceasta în sănătatea prietenilor tăi din depărtare (aici, Hop-Frog oftă) și ajută-ne cu imaginația ta. Avem nevoie de tipuri, de *caractere*, dragul meu, de ceva nou și extraordinar ! Banalitatea mă omoară ! Haide, bea ! Vinul îți va aprinde imaginația !

Hop-Frog se silea, ca de obicei, să răspundă cu o glumă la vorbele regelui dar sforțarea fu prea mare. Era tocmai ziua nașterii sărmanului ghiđuș și la porunca de a bea în sănătatea prietenilor săi absenți, i se umplură ochii cu lacămi. Câteva picături amare căzură în paparul ce i-l întinse tiranul.

— Ah, ah, mugi regele, în timp ce piticul sorbea vinul cu desgust — vezi ce-i în stare să facă un pahar cu vin bun ! îți strălucesc de acum ochii !

Bietul băiat ! Ochii lui mari scânteiau neobicinuit, căci vinul avea o putere prea mare asupra creierului său slab. El puse nervos cupa

3806

pe masă și se uită la toți cu o privire fixă, de neîncredere. Toți păreau încântați de gluma regală.

— Și acum, la lucru! zise primul ministru un om foarte gras.

— Așa-i adăogă regele, — haide. Hop-Frog ajută-ne! tipuri, dragul meu, caractere, ne trebuie caracter, avem toți nevoie de *caracter*, ha ha! La această pretinsă glumă a regelui, toți șapte miniștri izbucniră în râsete. Hop-Frog râdea și el, dar silit și dus pe gânduri.

— Haide, zise regele nerăbdător, nu găsești nimic?

— Mă încerc să găsesc ceva nou — îngâmfaticul distrat, căci vinul îl zăpăcise.

— Încerci! strigă tiranul furios. Ce înțeleg prin aceasta? Ah! pricep! Ești țăfnos, îți trebuie vin. Na, bea! Și umplând un nou pahar îl întinse ghidușului, care se uita cu groază la vin.

— Bea! răcni monstrul, că de nu...

Piticul șovăi. Regele se făcu roșu de mânie. Cărtenii zâmbiră răutăcioși. Tripeta, gâmbenă ca ceara, înaintă până la jețul monarhului și ingenunchiind îl rugă să cruțe pe sânul ei prieten.

Tiranul o privi câteva clipe, uimit de atâta îndrăsneală. Se părea că nu știe cum să-și exprime prime indignarea. Apoi, fără a scoate un cuvânt, o împinse cu putere la o parte și-i vâră în față vinul din pahar.

Biata mititică se sculă cum putu și neî

drăsnind nici să ofteze, se așeză la locul ei. Era, timp de câteva clipe, o tăcere de mormînt; s'ar fi putut auzi căderea unui fulg. Această tăcere fu întreruptă apoi de un fel de scrășnire surdă, răgușită și prelungită ce părea că ese din toate colțurile odăiei.

— Ce 'nseamnă, — ce înseamnă acest zgomot, întrebă regele infuriat, uitându-se îngrozitor la pitic. Acesta părea acum desmeticit și privind fix, dar liniștit în fața regelui, îi răspunse simplu :

— Eu ? Cum puteam fi eu ?

— Sgomotul mi se părea de afară, zise unul din miniștri, papagalul de la fereastră își freacă plîsul de zăbrelele cuștei.

— Așa e ! răspunse regele ca ușurat de această idee ; dar, pe onoarea mea de cavalier, aș fi jurat că era scrășnetul de dinți al acestui miserabil. De odată piticul începu să ridă, desvelind un larg și infiorător șir de dinți puternici. Regele era de o fire prea veselă pentru a se supăra de râsetele ori cui ar fi fost. Ceva mai mult, Hop-Frog declară că e gata să bea ori cât de mult vin. Regele se liniști și ghidușul, înghițind un alt pahar cu vin, cu mare ușurință, începu imediat și cu multă aprindere să expue planul mascaradei sale :

— N'aș putea spune, începu el foarte liniștit, ca și când n'ar fi băut nimic, cum mi-a venit această idee; dar imediat ce Majestatea Voastră ați lovit-o pe Tripeta svârlindu-i vinul

în față, și tocmai în clipa când papagalul scosese acel zgomot ciudat, mi-a venit în gând un minunat joc; e un joc de pe la noi, dar care aici va fi cu totul nou. Din nenorocire, trebuie opt persoane pentru aceasta....

— Suntem tocmai opt! strigă regele râzînd de această minunată descoperire, tocmai opt!

— eu și miniștrii mei. Să vedem, cum e jocul?

— Noi numim aceasta, zise piticul, *jocul celor opt orangutani*, și-i foarte frumos, când e bine executat!

— Primesc! exclamă regele încântat!

— Frumusețea acestui joc, urmă bufonul, constă în groaza ce cuprinde pe femei.

Minunat! mugiră în cor monarchul și miniștrii.

— Vă voi îmbrăca eu; puteți avea toată încrederea în mine! continuă Hop-Frog. Asemănarea va fi așa de perfectă, că toată lumea vă va lua drept niște dobitoace veritabile..... gândiți-vă la spaima și mirarea tuturor!

— E minunat! strigă regele fericit. Hop-Frog! vom face noi un om din tine!

— Lanțurile vor mări groaza prin zgomotul zăngănitului lor. Musafirii vor crede că ați scăpat din vre-o menagerie. Măria Ta nu și poate închipui ce efect vor produce într'un bal mascat, opt orangutani în lanțuri năvălind cu strigăte sălbatice prin mulțimea de musafiri eleganți și veseli.

— Ne-am înțeles! strigă regele.

Și consiliul se ridică în grabă, căci era târziu și trebuiau zorite pregătirile.

Meșteșugul lui Hop-Frog de a-i străvesti în orangutani era foarte simplu. Pe atunci nu se prea vedeau orangutani în țările civilisate, așa că dibăcia ghidușului putea lesne înșela pe toți.

Regele și miniștri fură mai întâi îmbrăcați în niște cămăși și pantaloni strâmți de tricou, apoi fură unși cu catran. Aci, unul din miniștrii era de părere să se întrebuițeze și pene. Hop-Frog însă îl convinse că firele de in imitează mult mai bine părul acestui fel de animal, decât penele. Sfatul fu primit și peste tricoul uns cu catran, fu așternut un strat de in. Apoi fu adus un lanț lung, cu care fură legați rind pe rind, regele și cu cei șapte miniștrii, astfel că dacă se depărtau unul de altul, lanțul forma un cerc.

Sala cea mare unde trebuia să aibă loc balul, era rotundă, foarte înaltă, și cu o singură fereastră în tavan. Noaptea, sala era luminată de un mare candelabru, atârnat cu un lanț de mijlocul plafonului cu gîmuri. El se putea înălța și coborî cu ajutorul unei contra-greutăți, dar pentru a nu știrbi eleganța, contra-greutatea trecea dincolo de turlă, deasupra acoperișului.

Impodobirea salonului fusese lăsată în grija Tripetei care, pentru unele amănunte, ceruse și sfatul amicului ei Hop-Frog. Așa, de pildă,

după sfatul acestuia, candelabrul cel mare fu scos, căci într'o atmosferă atât de încălzită, era imposibil ca ceara să nu fi picurat și aceasta ar fi adus mari stricăciuni toaletelor bogate ale celor invitați. Alte candelabre mai mici fură așezate în diferite părți ale salonului pe unde nu avea să treacă nimeni, apoi făclii aprinse fură puse în mâinile celor 50-60 de statui sprijinite de jur împrejurul zidului.

Cei opt orangutani, ascultând de sfatul lui Hop-Frog așteptară miezul nopții pentru a 'și face intrarea în salon.

Când sună a douăsprezecea bătaie a orologiului, orangutanii năvăliră ca o furtună în mijlocul musafirilor, împedecându-se și rostogolindu-se din pricina lanțului.

Efectul fu minunat și umplu de bucurie inima regelui. Cea mai mare parte a celor poftiți crezu cu tot dinadinsul că aceste opt vedenii fioroase erau adevărate fiare, dacă nu chiar niște orangutani. Multe femei leșinară de spaimă și dacă regele n'ar fi avut prevederea de a interzice purtarea armelor, ar fi plătit scump această glumă, el și miniștrii săi. Toată lumea se repezi spre uși, dar regele poruncise ca ușile să fie încuiate după intrarea sa, și după sfatul bufonului, regele însuși păstra cheile la dânsul. În vreme ce spaima și zăpăceala fură la culme, fiecare gândindu-se cum să scape mai de grabă, s'ar fi putut vedea coborând din plafon lanțul ce slujea de atârnat candelabrul

și care de asemenea fusese luat, coborând mereu până ce cârligul ajunsese aproape de podele.

În clipa aceea, regele și miniștrii, după ce cuceriră sala în lung și în lat, se aflară în sfârșit și în centrul sălei, tocmai sub lanțul ce atârna din plafon. Hop-Frog care nu-i părăsise o clipă, apucă lanțul orangutanilor în două părți și cu o repeziciune uimitoare îl atârna de cârligul ce slujea candelabrului: într-o clipă, și ca de o mână nevăzută lanțul se ridică și cu el, cei opt orangutani cari se bălăbăneau acum deasupra celor cuprinși de uimire.

Măștile, în vremea aceasta își veniră cu încetul în fire și cum începeau să creadă că-i numai o glumă, începură să facă haz văzând poziția orangutanilor.

— Stați! strigă Hop-Frog și vocea lui pătrunzătoare acoperi șgomotul, țineți-i, mi se pare că-i cunosc, vă voi spune îndată cine sunt! Atunci, smulgând o făclie din mâna unei stăstui, sări cu agilitatea unei maimuțe peste capul regelui și se cățăra pe lanț, plecând făclia ca pentru a examina figurile orangutanilor.

— Vă spui îndată, strigă Hop-Frog, vă spun îndată cine sunt!

În timp ce toată adunarea, împreună cu maimuțele, se strica de râs, bufonul scoase un șuerat ascuțit și lanțul se ridică repede, înălțând pe cei opt orangutani cari se sbăteau îngroziți.

Hop-Frog, ținându-se mereu de lanț, se ridicase și el, mereu în aceeași poziție, adică deasupra capetelor orangutanilor, apropiind mereu făclia de ei, ca pentru a-i vedea mai bine.

Toată lumea rămase încremenită de această priveliște. Se făcuse o tăcere adâncă, care însă nu ținu mult, căci fu întreruptă de un zgomot surd, de un fel de scrășnire răgușită, ca aceea care se auzise când regele aruncase vinul în fața Tripetei.

De data aceasta însă, nu mai era papagalul care și trecea pliscul de gratii, ci însuși Hop-Frog, își arăta colții scrășnind înfiorător, ca și când i s'ar fi strivit dinții în gura plină de de spumă. Ochii îi scăpărau de manie.

— Ah! Ah! — exclamă el furios, — ah! încep să înțeleg cine sunt și sub cuvânt de a examina pe rege mai bine, apropiă făclia de vestmântul acestuia, care luând foc, se acoperi imediat de o flacăre vie.

În mai puțin de o clipă, cei opt orangutani pâlăiau în flăcări, în mijlocul țipetelor multimei care privea de jos îngrozită, fără a putea fi de vreun ajutor.

Flăcările înălțându-se mereu cu mai multă furie, siliră pe bufon să se urce mai sus pe lanț. În timpul acesta, se făcuse iarăși o tăcere. Piticul se folosi de aceasta și luă din nou cuvântul.

— Acum, zise el, văd lămurit cine sunt aceste măști. Văd pe un mare rege și șapte

sfetnici ai lui, un rege care nu se sinchisește să lovească o fată fără apărare și cei șapte miniștrii ai lui cari rād de această cruzime. Cât despre mine, eu nu sunt de cât Hop-Frog, Hop-Frog ghidușul și aceasta e cea din urmă a mea ghidușie!

Abia termină vorba și opera de răsbunare fusese săvârșită.

Cele opt cadavre, atârdate de lanț, se le-gănau în aer într'o grămadă de carne pârlită, puturoasă și scârboasă. Ghidușul aruncă fă-clia peste ele și urca pe lanț în sus și eșind prin fereastra plafonului dispăru.

Se crede că Tripeta, stând de santinelă pe acoperișul sălei slujise de complice amicului ei în această groaznică răzbunare și că au fugit împreună, căci n'au mai fost văzuți de a-tunci.

C O R B U L

Era miezul nopții. Slab și istovit, cugetam la înțelepciunea vechie a unor cărți curioase și de mult uitate. Capul îmi cădea greu pe piept, aproape s'adorm, când de odată aud un șopot ușor, ca și cum cineva ar fi bătut ușor a ~~la~~ la ușa mea. — „Vreun musafir, îmi ziceam eu, un musafir întârziat bate la ușa mea, nimic altceva!”

Ah! mi-aduc bine aminte, era prin Decembrie și tăciunii muribunzi din vatră, se oglindeau pe podele în resfrângeri roșietice.

Aplecat peste cărți, așteptam să se facă ziuă, în zadar ceream cărților mângâere și uitare, ziuă nu se mai făcea și gândurile mele mereu

la dansa sburau. la pierduta mea Leonora, la fecioara fără seamăn, pe care îngerii din cer o chiamă acumă cu dulce nume : Leonora.

Fășiitul mătăsoș al perdelelor mă înfioră de tristețe și de teamă. Inima îmi bătea. Eram turburat : „Vreun musafir, nici vorbă ! îmi ziceam, ca să mă liniștesc, un musafir întârziat bate la ușa mea !“

Și fără a mai sta pe gânduri m'apropii de ușă :

— Domnul meu, zic eu, sau doamna mea, ertați-mă, dormitam ; băteți așa de încet la ușa mea, băteți cu atâta sfială la ușă că abia v'am auzit.

Și atunci deschisei ușa larg : — întunericul, nimic alt-ceva ! Cercetai noaptea, adâncă, uimit și înfiorat, dar nu văzui nimic. Eram oare jucăria unui vis ciudat ? Tăcerea și întunericul era de nepătruns. Șoptii un nume : Leonora. Și ecoulimi răspunse : Leonora. Altceva nimic !

Mă întorsei în odaie. Din nou zgomotul se auzi, dar de astă dată mult mai lămurit. „Trebuie să fie ceva la fereastră îmi zisei, o fi vin-

tul. Inima îmi bătea neliniștită. „Vintul, nici vorbă!”

Mă apropii de fereastră. O deschid. Cu o zgomotoasă bătaie de aripi, un mândru corb se repezi în odaia mea. Fără a se uita măcar la mine, părea ca la el acasă. Apoi, cu multă mândrie, ca și când ar fi fost de cine știe ce neam mare, corbul se așeză de asupra ușei, pe bustul zeiței Pallas, de asupra ușei mele și rămase nemișcat.

Nu mi puteam opri un zâmbet, văzând gravitatea acestui musafir ciudat.

— Spune-mi te rog, pasăre lugubră, călătoare a nopților tăcute, spune-mi care-i al tău nume?

Și corbul răspunse: „Nici odată!”

N

Vi s'a întâmplat vre odată să găsiți la miezul nopții, de asupra ușei, pe bustul zeiței Pallas o pasăre neagră pe care s'o cheme „Nici odată”?

Dar corbul, cocoțat de asupra ușei, nu scoase decât aceste două vorbe, ca și când în ele ar cuprinde toată taina sufletului său.

„Câți prieteni, îmi șopteam eu, nu 'și luară zborul, fugind de mine! mâine, va sbura și el, mă va părăsi și el cași nădejdea mea de mult sburată!.... „Nici odată!...“ zise corbul.

Uimit de acest răspuns neașteptat, îmi ziceam: „Negreșit, aceste vorbe e tot ce știe, le-o fi învățat de la stăpânul lui, vre-un suflet fără de noroc pe care un destin nenorocit îl urmărise fără încetare și ale cărui cânturi des-nădăjduite, aveau acelaș refren trist: nici odată, nici odată!“

Mă așezai în fața corbului și căutai să pătrund cu mintea ce anume voia să înțeleagă această sombră, slabă și bizară pasăre, croncănind mereu aceleași vorbe: nici odată!

Mă uitam la corb, fără a scoate nici un cuvânt, ochii lui mă pătrundeau până în inimă. Ședeam rezemat cu capul de perna de catifea violetă, scaldată în razele lămpii, rezemat de perna violetă pe care capul Ei nu se va mărezema. vai, nici odată!

În aer pluteau mireșme dulci ce se revărsau par'că din cădelnițe purtate de serafimi; mi se părea chiar că aud șoapte de îngeri.

— „Nenorocitul, îmi ziceam, Dumnezeuul tău ți-a trimis mângâere și uitare. Uită-o pe acea Leonora percută, pe veci percută, uită! Și Corbul zise: „Nici odată!“

— „Profete, strigai eu, ființă blestemată, pasăre sau demon, spune acestui suflet împovărat de suferințe, spune-i dacă va mai putea vre-odată, în paradisul depărtat, dacă va mai putea să îmbrățișeze odată o fecioară sfântă, pe care îngerii o numesc Leonora?

Și Corbul zise: „Nici odată!“

— „Pleacă! strigai eu furios, pleacă, pasăre sau demon, cufundă-te în vijelie, dispare în noaptea fără margini, să nu 'mi laș nici un fulg negru care să 'mi reamintească de grozava ta minciună. Nu 'mi pângări singurătatea corb blestemat! Părăsește bustul zeiței Pallas de deasupra ușei mele! Smulge-ți ciocul din inima mea și du-te, poartă-ți pe alte locuri umbra-ți blestemată.

Corbul zise: „Nici odată!“

Și corbul, nemișcat mai stă și acum pe bustul zeiței Pallas, deasupra ușei mele și ochii

lui scipesc ca ai unui demon ce visează și lumina lămpii, alunecând pe dânsul îi aruncă umbra pe podele și inima mea, legată de umbra din podele, nu se va mai putea ridica — nici odată!

VERIFICAT
1987

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

VERIFICAT
2007

